

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo-//nis Episcopi Hal-//berstattensis De
Chri//stianarum rerum memoria li-//bri decem**

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1531

VD16 H 224

Liber II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29805

HAYMO DE CHRISTIA.

HAYMO.

Cum his itaq; conuersatur dominus per omne
tempus assumptæ mortalitatis, & instituit in fi-
de, & instruit scientia, donec peracto susceptæ
dispensationis officio, patitur & resurgit, & ascendit
in cælum secundum euangeliorum fidem.

AD HAYMONIS EPISCOPI HALBERSTAT.

liber II. de electione Matthæi
apostoli, & ordinatione
septem diacono-
rum.

Caput .I.

Estat vt de his que post ascensionē
domini proxime cōsecuta sunt, di-
camus. Mittūt apostoli sortem, &
pro Iuda traditore eligūt Matthi-
am. Ordināt etiam septem diacono-
nos, ministerij viduarū gratia, è q-
bus vnus statim post ordinationē suam lapidatur.
Propter quod & nomine suo coronatur à domino.
βίφρα enim interpretatur corona.

DE IACOBO PRIMO HIE- rosolymitano episcopo.

Caput .II.

Tunc deinde Iacobus frater domini primus Hie-
rosolymitanæ ecclesiæ suscepit sedē, cum esset
virtutum merito, & vitæ insignis priuilegio.

NAm licet Petrus, & Iacobus, & Iohannes omni-
bus pene post ascensionē domini fuerint pre-
lati, tamen non sibi vendicant gloriam, sed Ia-
cobū qui dicebatur Iustus, episcopum statuunt. Huic
quippe Iacobo & Petro & Iohanni dñs post resurre-
ctionem oēm scientiam tradidit, & ipsi cæteris apo-
stolis, qui apostoli ipsis lxxij. tradiderunt. Duos autē
Iacobos fuisse constat, vnum fratrem Iohannis, alte-
rum hūc Iustum fratrem domini, qui frater domini
dictus est, pro eo quod esset filius Ioseph, qui Christi
quasi pater habebatur.

HAYMO DE EADEM MA-
teria secundum quod reperit in
sententijs patrum.

Caput .III.

SCiunt etiam qui diligenter explorauerunt, quia
frater domini sit dictus, tanquam cognatus sit.
Hic enim mos Hebræorum, cognatos vel ppin-
quos fratres dicere vel appellare. frater igitur domini
sic dictus est, q̄a de Maria sorore matris dñi, & patre
Alphæo genitus est. Vñ Iacobus Alphæi appellat̄. Sed
quoniam nunc se ingessit occasio, de duobus Iacobis
omnem q̄stionem rescindamus, & alius generis eo-
rum repetamus originē. Maria mater dñi, & Maria
mater Iacobi, fratris domini, & Maria Iacobi fratris
Iohannis euangelistæ sorores fuerunt de diuersis pa-
tribus genitæ, sed de eadem matre, scilicet Anna.
Quæ Anna primo nupsit Ioachim, & de eo genuit

HAYMO DE CHRISTIA.

Mariam matrem domini. Mortuo Ioachim, nupsit Cleophg, & de eo habuit alteram Mariam quæ dicitur in Euangelijs Maria Cleophæ. Porro Cleophas habebat fratrem Ioseph, cui filiam suam beatam Mariam desponsauit. Suam vero filiam dedit Alpheo, de qua natus est Iacobus minor, qui & Iustus dicitur frater domini & Ioseph alius. Mortuo itaq; Cleopha, Anna tertio marito nupsit, scilicet Salome, & habuit de eo tertiam Mariam, de qua desponsata Zebedæo nati sunt Iacobus maior, & Ioannes euangelista. Sed iam ad historica narrationis ordinem reuertamur.

De TATTHEO MISO AD

Edissam. Cap. IIII.

Sub hoc itaq; tempore Tattheus à domino mittitur ad Abgarum regem Edissenorum, qui eum ab egritudine curat, ciuitatem absoluit ab errore.

HAYMO.

Huius rei prolixior in aliquo scripto reperitur historia, sed nescio, si apocrypha est, deus scit. Quæ quia de fidei pietate descendit, necessarium duxi eam huic operi inserere. Dicitur enim, quia de saluatore nostro adhuc in carne degente, cum de miraculis eius felix ubiq; fama loqueretur, misit ad eum Abgarus rex Edissenorum epistolam, in qua magnis precibus rogabat eum, ut veniret ad se & curaret eum à lepra. Dicit etiam quod ex multis annis cupierit eum videre, & ideo monet ut veniat ad se, & se expediat de odio Iudæorum & habitet secum, quia habet ciuitatem quæ sufficere potest vtriusq;. Dominus autem rescribit ad eum propria manu epistolam, in

RERVM MEMO. LIB. II.

qua primum beatum illum asserit, pro eo quod credit in eum, quem non videt. Secundo dicit, per semetipsum non modo posse venire, quia in loco Hierosolymorum præceptum patris & obedientiam impleturus. Tertio, promittit ei salutem in hæc verba: Cùm assumptus fuero, mittam tibi vnum ex discipulis meis qui te curabit ab infirmitate tua.

DE FACIE DOMINI LINEO

panno impressa. Cap. V.

Dicitur enim, quod pro desiderio præfati regis implendo aliquatenus dominus faciem suam lineo panno impressit, & misit ad eum, vt qui in propria forma videri non poterat, saltem per impressam imaginem videretur. Tunc ergo Tattheus ille discipulus qui missus est ad Edissam, prædictam ibi dominicam deportare meruit imaginem, quæ per longa ibi tempora perduravit, donec Constantinopolim cum cæteris reliquijs est asportata.

SEQVITVR DISPERSIO DIS-

cipulorum domini. Cap. VI.

Lapidato itaq; Stephano protomartyre, discipuli omnes exceptis duodecim, disperguntur per vniuersam Iudæam & Samariam, & aliqui eorum vsq; ad Phœnicem, & Cyprum, & Antiochiam deueniunt. Ibi paucis prædicant Iudæis, non audentes se credere Iudæis vel gentibus, Saulo tunc temporis vase ecclesiam.

ACTVS PHILIPPI DIACONI.

Caput. VII.

HAYMO DE CHRISTIA.

Philippus vnus ex septem diaconibus descendit
Samariam, & habuit gratiam prædicandi, ita q̄
Simonem magum apud Samaritanos tam ce-
lebrem sua prædicatione consternit. Qui etiam ab
eo suscepit baptismum, sed in dolo. Sed & Præpositum
Candaces cuiusdam reginæ Aethiopiæ conuertit &
baptizat.

VOCATIO PAULI APO- stoli Cap. VIII.

PER idem tempus Paulus in apostolatum vocatur,
cælesti ad se voce delata.

SVGGESTIO PILATI AD Tiberium. Cap. IX.

INterea cum de domino Iesu Christo circumquaq̄
fieret rumor, Pilatus de mirabilib⁹ eius & resurre-
ctione, Tiberio principi refert, & q̄d beatus à plu-
rimis crederetur. Mos quippe erat apud Romanos,
vt si quid noui prouincijs accidisset, imperatori vel se-
natui nuntiaretur.

QVOMODO TIBERIVS. de Ch̄o edoctus cōplacatur.

Tiberius ergo monitus à Pilato, quæ compererat,
refert ad senatum.

TERTVLLIANVS.

Datum enim erat decretum, ne quis deus ab
imperatore consecraretur, nisi à senatu proba-
ret. Senatus autē spreuisse dicit, quia sibi prius
non fuerat delatum, sed auctoritatem suam vulgi præ-
uenerat opinio. Tiberius autem manet in sententia

RERVM MEMO. LIB. II.

Comminatus periculum accusatoribus Christianorū. Quo per diuinam prouidentiam aduersus nostros clementer agente, mox breui tempore in omnem terram prædicatio diffunditur, conuertuntur innumerae multitudines, & per doctrinam Christi & virtutum miracula ad ecclesias congregantur. Cornelius in Cæsarea, primus Petro ministrante conuertitur, in Antiochia quæ plurimi de gentibus credunt. Vbi florentissima congregatur ecclesia per discipulos sub Stephano in prima persecutiōe dispersos. In qua etiam erant prophetici ordinis viri, cum quibus Paulus & Barnabas.

QVOMODO IN ANTIOCHIA

primo Christianum nomen ex
impositione ordinatum est.

Caput XI.

Ibi primum discipuli impositio in fonte baptismatis vocabulo, Christiani nuncupantur. ibi & Agabus ex prophetis vnus eorū qui aderant, de fame futura sub Claudio prophetauit. Tiberius viginti & duobus annis sedit.

QVOMODO IVDÆIS MVL

ta mala acciderunt.

Caput XII.

INterea Tiberius post viginti & duos annos principatus sui moritur. Caius succedit imperio, tradēs Agrippæ regnum Iudæorum, simul Philippo & Lisanię & Herodi Tetrarchias, præfato Herodi perpetua deportationis pœna imposita.

HAYMO DE CHRISTIA.

HAYMO.

Circa hoc tempus Iudeis multa accidunt mala, ppter piaculum quod in saluatorem commiserunt, Caio persequente. Ad quem Philo tunc insignissimus scriptor apud Hebræos pro contribulibus suis Iudeis legationem suscipit. Exortam apud Alexandriam seditionem inter Græcos & Iudeos ipse Philo contra Appionem, qui erat ex parte Græcorū, potentissime purgat Iudæorū obiecta, sed spernitur à Caio cum odisset Iudæos Caius, pro eo quod ei neq; aras, neq; templa, neq; imagines faciebant. Erat enim tantę vesaniæ & præsumptionis, vt deum se vouerit appellari. Qui etiam templum sanctę ciuitatis replēs imaginibus & statuīs, quod solum intactum à pphane religionis contagione fuerat, commutare in templum proprii nominis ausus est, vt proh pudor templum domini, ædes nobilissimę Iouis & noui dei Caii vocaretur. Quæ omnia in suis libris Philo plenius describit, & alias innumeras clades vltra omnes tragicos luctus Iudeis irrogatas esse dicit apud Alexãdriã.

ACTVM TEMPORE TIBERII.

Caput XIII.

At Iosephus mala enumerat, quę apud Hierosolymam eis acciderunt. & quomodo Pilatus in Hierosolymam intulit imagines Cęsarıs. **QVOD PILATVS SE IN MORTEM damnauit. Cap. XIII.**

Per idem tempus cum sic vltio diuina perurget Iudæos, Pilatum quoq; qui in morte Christi iniq; iudicis officio functus est, non sinit esse impuni-

RERVM MEMO. LIB. II.

tum. Hic ergo à Caio multis malorum cladibus ex-
cruciatus, tandem propria manu se transfuerberans,
damnat in mortem.

EX HISTORIIS GRAECO

rum de fame dira pphetata. Cap. XV.

INterea Caius finem viuendi facit post quatuor an-
nos, nec integros. Claudius succedit, sub quo dira
fames fit quam pphetauit Agabus. Tunc fratres
Antiochiæ p viribus suis sanctis habitantibus in Hie-
rusalem necessaria transmittunt per Paulum & Bar-
nabam in ministerium sanctorum destinatos.

DE HERODE MINORE, QVI

filius Aristobuli filij magni He-
rodus fuit. Cap. XVI.

Svb hoc tempore Agrippa cognomento Hero-
dis, totius Iudææ regnum obtinet. Hunc Lucas
in Actibus apostolorum Herodem nominat, Io-
sephus Agrippam. Hic inquam de crudelitate patruï
plurimum retinēs, persequitur apostolos, Petrum in-
carcerat, & occidit Iacobū fratrem Iohannis gladio.

CLEMENS ALEXANDRI-

nus de morte Iacobi fratris Iohānis.

Caput. XVII.

DE cuius passione, vt aliquid reuoluamus, dici-
tur, quod cum à quodam apparitorē oblatus
esset Herodi ad martyrium, etiam ipse, qui ob
rulerat pœnitentia ductus, motus est, & confessus est
se esse Christianum. Tunc ambo pariter ducti sunt ad
supplicium. Et cum ducerentur, rogauit Iacobum in
via dari sibi remissionem. At ille parumper deliberās,

B

HAYMO DE CHRISTIA.

pax tibi, inquit, & osculatus est eum, & ira ambo capite plexi sunt. Sed adest continuo vindex dei dextera in præfatum Herodem.

DE VINDICTA DEI IN HE-

rodem, Iosephus. Cap. XVIII.

NAm cum post modum apud Cæsaream in honorem Cæsaris spectacula faceret, arrogantissime indutus veste mirabiliter auro & argento contexta, à populis stupentibus ex metalli radiantis fulgore, deus subito appellatur, atque ut fiat propiti- us exoratur. Sed quia appellationem & factum non repressit, mox percussus ab angelo, & incredibili dolore ventris & inflatione correptus, respiciens ad amicos: En ego, inquit, deus vester, ecce percellor confestim, & detrahor è vita.

LVCAS IN ACTIBVS APO-

stolorum. Cap. XIX.

DEinde scaturiens vermibus, expirauit, agens septimum regni sui annum, quatuor sub Caligula, tres reliquos sub Claudio.

DE SIMONE MAGO.

Caput XX.

SVb hoc tempore quidam Simon Samaritanus, caput totius prauitatis, & principium totius heresis, sub Claudio Cæsare magicis artibus, & ope dæmonum subleuatus, in vrbe Roma deus decernitur, & simulacri ponitur honore, collocati inter duos pontes fluminis Tiberis, habes etiam titulum Latinis verbis, Simoni deo sancto. Sed non diu permanet, fraude diuinitus detecta.

RERVM MEMO. LIB. II.

ADVENTVS PETRI IN VR-

ber Romam. Cap. XXI.

Continuo namq; in ipsis Claudij temporibus, p
diuinam prouidentiam Petrus apostolus fun-
data prius Antiochie ecclesia, ad urbem Romã
cum honore deducitur, afferens secum de oriētis par-
tibus, vt cælestis quidam negotiator diuini luminis
mercimonia, si quis sit cōparare paratus, Cuius ma-
gnifica autoritate statim clarum vrbi dei lumen ori-
tur, & Simonis fraus cum suo autore extinguitur.

HAYMO: Tantam igitur prædicãdi habet grati-
am, vt vniuersorum mentes placido illustrans sermo-
ne traxerit, Christi nomen in capite regnorum cele-
bre fecerit in breui, & hoc quidem pulchre diuina dis-
positione actum est, vt ibi tãto gloriosius titulus sal-
uatoris erigeretur, quanto cōtumeliosius in initio filii
dei spretus, ibidem à Romanis fuerat ipse saluator.

COMMENDATIO PHILO-

nis & conuersio.

Caput XXII.

EO tempore Philo Hebræorũ scriptor, de quo
supra memorauimus, subtilissimus, in sensib⁹,
profundus, & affluentissimus eloquentia, co-
piose inueniens, & copiosius eloquens, Petro aposto-
lo prædicanti adhæret. Qui deniq; nobis in multis li-
bris ingenij monimenta reliquit.

DE EVANGELIO SECVN-

dum Marcum.

Caput.

XXIII.

B ij

HAYMO DE CHRISTIA.

TVnc Marcus scribit euangelium hac occasione: Cum sola Petri auditio nō sufficeret magna eū audientibus auiditate, magnis precibus rogant Marcum discipulum eius, vt prædicationem scripto cōmendaret memoriæ. Clemens in vi. dispositionū libro: Petrus vero vt religioso se spoliatum comperit furto, delectatus est, factumq; confirmavit in perpetuo, legendum ecclesijs tradit. Postmodum vero Marcus hoc idem euangelium apud Aegyptum missus à Petro prædicat, & primus apud Alexandriam leuatur in episcopum, vbi multos lucratur populos, magnæ sobrietatis & continentię exemplo. Interea Paulo apostolo ab Hierusalem in circuitu, & vsq; ad Illyricum prædicāte, Claudius imperator Iudæos tumultuantes vrbe depellit. Tunc Aquila & Priscilla cū cæteris expulsis, veniūt in Asiam, ibiq; cohæret Apostolo, ecclesiæ fundamenta iacenti.

IOSEPHVS, QVAE IVDÆIS is acciderunt mala. Cap. XXIII.

TVnc vero Agrippa apud Hierosolymā regnāte, procuratore vero prouinciæ Felice, Claudio adhuc in imperio perdurante, tanta Iudæis accidūt mala, vt ipso die Paschæ seditiōe exorta, de his solis qui in foribus ecclesiæ constipatione populi mortui sunt, triginta milia computentur, vbi & Ionathas pontifex interficitur. Ea tempestate Aegyptius quidam magus & arte magica simulās se esse prophetā, ex omni parte congregans Iudæos, promittens eis libertatem antiquam & liberationem ciuitatis suę, eorum auxilio fretus per desertum venit vsq; ad montē

RERVM MEMO. LIB. II.

Oliueti, sed conatus eius preuenit Felix, & congressione facta cum armis, Aegyptium quidem fugat, alios vero vel perimit vel capit, vsq; ad triginta octo milia virorum.

MORS CLAVDII IMPERATORIS. Cap. XXV.

INterea Claudio tredecim annis & octo mensibus functo imperio, Nero suscipit principatum. Hic Festum mittit in Iudæam, vt succedat Felici, apud quem Paulus causa dicta vincetus Romam mittitur, Aristarcho comitante, & biennium in libera manet custodia. Post hoc ad prædicandum dimittitur, nondum Nerone in tanta erumpente scelera, quanta de eo narrant historiæ, sed adhuc dispensatione diuina, clementius agente, vt interim compleretur prædicatio Pauli, & scriberentur eius epistolæ, vel ad personas, vel ad capita prouinciarum, vel ad fidei soliditatem, vel ad decorem euāgelij, deniq; ad totius ecclesiæ vtilitatem.

DE MARTYRIO IACOBI, fratris domini. Cap. XXVI.

Igitur post Paulum Romam transmissum videntes Iudæi frustratas esse insidias, quas ei intenderāt, ad Iacobum fratrem domini & Hierosolymorū episcopum conuertuntur ad vindicandum. Tunc expetunt ab eo abnegationem Christi. At ille libera voce coram omni populo Christum esse filium Dei confitetur. Tunc de pinnate templi deiectus ab impijs Iudæis, orans super genua sua, etiam pro lapidantib⁹, tandem fullonis vecte percussus, occubuit xxx. episc

HAYMO DE CHRISTIA.

scopatus sui anno. Clemens: Fuit autē ex vtero ma-
tris suae sanctus, vinū & siceram non bibit, animal nō
manducauit, ferrū caput eius non ascendit, oleo non
est perūctus, balneo non est vsus nec laneo indumē-
to indutus, sed tantum sindone. Huic soli licebat in-
troire in sancta sanctorū, vbi genua flectēdo, incessan-
ter orabat, adeo vt ad modū cameli callos faceret in
genibus. Qui pro incredibili cōtinentia vitæ & iusti-
tia summa appellatus est Oblias, id est, munimētum
populi & iustitia. Nec multo post oppugnatio cōse-
cuta est Vespasiani, ita vt & Iudæorū prudentes hanc
esse causam crederent statim cōsecutæ oppugnatiōis
Hierosolymorum, quod in Iacobum iniecerint ma-
nus sceleratas, iustissimum & omniū cōfessione piissi-
mū virum, qui erat frater dñi, qui dicitur Christus.
Haymo: Ego vero magis opinor hoc eis cōtigisse,
quia in dominū Iesum cōmiserunt, vt quia clamaue-
runt, Sanguis eius super nos & super filios nostros,
tam in se, q̄ in suis successoribus cōtinua fere sangui-
nis effusione punirentur. Interea Festus morit̄ apud
Iudæam, cui successit Albinus Cæsare adiudicāte, Al-
bino Florus, cuius auaritiam & luxuriam cæteraque
flagitia non ferētes (Nam & honorabiles quosq; fla-
gris verberauerat, & nonnullos in sancta ciuitate pā-
ribulo suspenderat) aduersum Romanos rebellant.
Cuius rei occasione, ad debellādos Iudæos magister
militiæ Vespasianus transmittitur.

DE CRVDELITATE

Neronis.

Caput XXVII.

NEro crudelissimus impator, qui in tm̄ sceleris
 pgressus est, quod & in matrē & in fratres &
 vxores & om̄es sanguinis pximos parricida
 extitit, & incestus facit, Christianos maxime psequit̄.

PETRVS ET PAVLVS SIMVL

coronantur. Cap. XXVIII.

ET Petrum & Paulum apostolorū duces & fi-
 gniferos, Iudēe populo dei in ipsa vrbe Roma
 alterū quidē gladio, alterum crucis patibulo cō-
 demnat. Et Petrus quidē capite demerso crucifigitur,
 q̄d rogauit, ne domino videretur adæquari.

DIONYSIVS Corinthiorū episcopus: Qui non di-
 uisi vel diuersis tēporibus, vt quidā volunt, sed simul
 in præfata vrbe docentes, vno eodemq; tempore am-
 bo pariter martyrio coronantur. In quorum glorio-
 sissimo fine, & nos huius secundi voluminis finem fa-
 ciamus.

• D • HAYMONIS •

EPISCOPI HALBERSTAT.

liber III. de diuisione ap̄torū per
 prouincias. Cap. .I.

Tertius hic liber à diuisione apo-
 stolorum sumit exordiū. Cum
 ergo Iudæi debitis cladibus vr-
 gerentur, apostoli domini cum
 cæteris discipulis ad prædican-
 dum per prouincias dirigun-
 tur.

B iij